

Fængselsfunktionæren

6

Dansk Fængselsforbund

Juni 2005

3 Leder

◀ 4 En af de få

6 Jobformidler skal skaffe flere
nydanske fængselsfunktionærer

7 En ny afdeling i Dansk
Fængselsforbund

8 Dansk Fængselsforbunds
2. ordinære Kongres 2005

◀ 10 Dansk Folkepartis top på besøg i
Nr. Snede

11 Kragsskovhede åbner 50 nye
lukkede pladser

14 Sønder Omme med i
bygge-boomet

16 Frygten for Enner Mark

◀ 18 Grunduddannelse med
forhindringer

22 De oversete oprør
og de grå krigere

26 Nye skribenter

26 Navnenyt

28 Tjenestemændenes låneforening
Årsrapport

Forsidebillede:

25-årige Gündüz er en af Kriminalforsorgens meget få fængselsfunktionærer med anden etnisk baggrund. Og han ville ønske, at der var mange flere, for han kan mærke, der er brug for det.

Udgivet af Dansk Fængselsforbund
Vestre Kirkegårds Allé 3,
2450 København SV
Tlf. 3325 9801 - Fax 3325 9601
www.danskfaengselsforbund.dk

Redaktion: Forbundsformand
Kim Østerbye (ansvh.)

Redaktør: John Rasmussen
Talosvej 7, 2770 Kastrup
Tlf. 3250 2037 - Mobil 4074 1487
E-mail:
fagblad@danskfaengselsforbund.dk

Layout, produktion og tryk:
Imprint Grafiske Løsninger
Thurøvej 8 · 4700 Næstved
Tlf. 5572 6692 - Fax 5572 7320
imprint@imprint.dk
www.imprint.dk

ISSN: 0902-8897

Indlæg til Fængselsfunktionæren:

Artikler modtages på diskette, gerne med udskrift eller pr. e-mail. Husk at angive navn, stilling og tjenestested i tilfælde af spørgsmål fra redaktionen. Indlæg til »Debat« må max. være på 750 ord eller 4500 tegn incl. mellemrum. Foto modtages gerne. Hvis de ønskes retur, bedes det anført.

Indlæg senest den 14. i måneden før optagelse.

Artikler og læserindlæg er ikke nødvendigvis et udtryk for redaktionens holdning eller forbundets mening.

Praktikvejledere – en vej ud af mandskabsmanglen

LEDER

Af Kim Østerbye,
formand for
Dansk Fængselsforbund

Så skal vi til det igen. Øvelsen med at finde egnede ekstrapladser til de alt for mange, der venter på at afsone.

På trods af de senere års mange udvidelser synes problemet at bestå, måned efter måned, år efter år: Kurven over antallet af ventere har ikke taget det forventede knæk nedad. Og overbelægget i fængsler og arresthuse har – de første måneder af 2005 – sat helt nye rekorder. 98,2 pct. generelt og mange steder på langt over 100 pct.

Derfor kan man heller ikke fortænke partierne bag kriminalforsorgsforliget – regeringen og Dansk Folkeparti – i at søge flere og nye løsninger. Denne gang er idéen at benytte en ledig kaserne og lave den om til midlertidige fængselspladser.

Den løsning kan blive god. Meningen er, at kaserne skal fyldes med de mere end 1.000 spritdømte, der konstant venter på at afsone. De venter, fordi stadig flere voldsdømte med stadig længere domme fylder mere og mere i landets fængsler og arresthuse.

Der er bare ét helt afgørende problem. Nemlig, at der i forvejen er man-

gel på fængselsfunktionærer. Vi risikerer, at vi kommer til at stå med en række kriminelle og en bygning, der ikke kan bruges til noget som helst, fordi vi ikke har folk til at passe på dem.

I stigende grad oplever vi en mangel på fængselsfunktionærer. København er – som sædvanlig – det sted, hvor en sådan mangel giver sig til kende først. Og det er da også tilfældet nu: Alene i Københavns Fængsler mangler der omkring 50 fængselsfunktionærer – og man klarer bemandingen via diverse dyre overarbejds-, udstationerings- og tilkaldsordninger.

Vi bør, på grund af udvidelserne i Kriminalforsorgen, i disse år uddanne langt flere unge end tidligere. Det sker da også. Men vi formår næppe at uddanne nok. Det er der to grunde til: For det første er det et problem at tiltrække nok unge til Kriminalforsorgen. For det andet er det en udfordring at fastholde dem i uddannelsen, når først de er i gang. Omkring hver fjerde dropper ud i løbet af den første tid.

Der er flere problemer i forhold til at fastholde de unge i og efter uddannelsen. I øjeblikket oplever vi, at de simpelthen har kvaler med at komme i praktik de rigtige steder – det er tilsyneladende svært at skaffe ordentlige forhold, når der skal presses ekstra mange igennem systemet. Det er naturligvis ikke acceptabelt. Det er en sag, der

burde kunne klares med kompetent ledelse.

Men samtidig ved vi, at mange unge får et chok, når de kommer i praktik i et fængsel. Problemet er i og for sig enkelt: Ingen har som opgave at kigge efter dem, de føler sig tit til overs og alene, og ingen har ansvaret for – eller er uddannet til – at tage affære, når de har problemer.

Hvis vi vil undgå det alt for store frafald, så bør vi løse den sag med det samme. Eller i det mindste forsøge at gøre, hvad vi kan for at nedbringe frafaldet. Løsningen ligger da også lige for: Vi bør have skabt, uddannet og aflønnet et korps af erfarne praktikvejledere, der kan tage hånd om de unge, når de støder ind i de barske realiteter i praktikken.

Det koster lidt håndører. Nogen skal nemlig udføre opgaver, som de ikke har udført før – og det skal de naturligvis have løn for. Men udgiften for forligspartierne er meget lille, set i forhold til udsigten til spild af skatte kroner med uudnyttede fængselspladser, fordi der mangler personale. Udgiften er også lille, i forhold til det spild af tid og investerede kroner, der er tale om, når en prøveansat siger nej til en fremtid i Kriminalforsorgen.

Vi har gjort politikerne opmærksomme på problemet. Og vi har også angivet løsningen. Tilbage er kun at håbe på, at de har viljen til at træffe den rigtige beslutning. ■

En af de få

25-årige Gündüz er en af Kriminalforsorgens meget få fængselsfunktionærer med anden etnisk baggrund. Og han ville ønske, at der var mange flere, for han kan mærke, der er brug for det.

"Jeg har ofte hørt fanger beklage sig over, at der ikke er flere ansatte med anden etnisk baggrund," fortæller Gündüz, der med kurdisk-tyrkiske forældre er en af Vestre Fængsels få ansatte med anden etnisk baggrund.

For etnicitet betyder noget, når man arbejder i et fængsel, hvor op mod 50 pct. af de indsatte enten er udlændinge, eller har en anden etnisk baggrund end dansk. Ikke fordi der nødvendigvis er den store forskel på at være pæredansk og at have en anden etnisk baggrund, men alligevel er der noget, der gør det anderledes.

"Det er meget svært præcist at forklare, hvad det er. Men der ligger noget underforstået i det samvær, man har med de indsatte, når man har samme kulturelle baggrund," siger Gündüz.

Samme kulturelle baggrund skal forstås bredt i denne sammenhæng, for i virkeligheden er det kun få indsatte, der som han, er af tyrkisk-kurdisk afstamning. Men fordi han er andengenerations-indvandrer, ser de indsatte ham

Tyrkisk-kurdiske Gündüz er glad for sit job som fængselsfunktionær og har med hjælp fra sine kollegaer i Vestre Fængsel fået en rigtig god start på jobbet, som han tiltrådte 1. april sidste år.

som en af deres egne, og på den måde kan eksempelvis også afrikanere og palæstinensere spejle sig i ham. Og så opstår der respekt.

"Det handler om, at mange indvandrere og flygtninge føler sig forfulgt og set ned på her i Danmark. Derfor har de mange aggressioner over for danskere og det danske samfund. Men når de ser, at det er mig – en der ligner dem – der repræsenterer samfundet, så ser de anderledes på det og har respekt for mig," siger han.

Respekt betyder meget. For ligesom sprog er forskellige, er måden man udviser respekt også kulturelt bestemt og forskellig fra land til land. Og når en fængselsfunktionær ikke kender de indsattes kulturelle normer, fører det let til misforståelser og problemer i en i forvejen presset hverdag.

"Hvis en indsat ikke føler sig respekteret af de ansatte, så vil den indsatte heller ikke respektere fængselsfunktionærerne, og så vil der hurtigt opstå ballade," forklarer Gündüz, der mener, at den slags problemer i virkeligheden kan undgås, hvis langt flere nationaliteter var repræsenteret i personalegruppen.

"Det er vigtigt for de indsatte, at de kan spejle sig i de ansatte, og at de har nogle, der forstår dem både kulturelt og sprogligt," siger Gündüz, der dog kun i særlige konfliktsituationer, eller hvis en indsat slet ikke taler dansk, bruger sit modersmål.

Dårlig information

I Kriminalforsorgen er man klar over, at der er brug for flere fængselsfunktionærer med anden etnisk baggrund, og derfor har man gennem en årrække forsøgt sig med tiltag – dog uden større effekt. Et af initiativerne er de såkaldte forskoler for unge med anden etnisk baggrund end dansk. Gündüz har ikke selv været

på forskole, men han synes, at det er et godt projekt.

"Jeg tror, at et sådant forløb er med til at ruste folk, så de bedre kan håndtere jobbet. Så længe der ikke er løn eller SU under uddannelsen, kan jeg dog godt forstå, at det kan være lidt svært at rekruttere de rigtige personer og at mange dropper ud," siger Gündüz.

Til gengæld afviser han en anden og ofte hørt forklaring på problemerne med at rekruttere de unge med anden etnisk baggrund – nemlig at de ikke synes, der er nok prestige i at arbejde i et fængsel. Den forklaring, synes Gündüz, er noget pjat. Han ser snarere manglen på folk med anden etnisk baggrund som et tegn på, at stort set ingen indvandrere ved, hvad jobbet går ud på.

"Kriminalforsorgen må blive meget bedre til at fortælle om jobmulighederne i fængslerne. Jeg tror, at det er uhyre vigtigt, at man får lavet kampagner, som viser, hvad et dansk fængsel er. Mange hører kun skrækhistorier og har måske dårlige erfaringer fra hjemlandet," siger Gündüz og foreslår, at man i lighed med politiet bliver bedre til at tage ud og holde foredrag og fortælle om jobbet, der hvor de unge er. Han tror ikke på, at de nuværende små radiospot og annoncer i dagspressen virker. Desuden mener han, at man burde bruge AF mere aktivt.

"Der er så mange indvandrere uden arbejde, og her har vi voldsomt brug for dem," siger han.

Svingdøren

Den dårlige information om, hvad et job som fængselsfunktionær indebærer, fører ifølge Gündüz også et andet problem med sig: Nemlig at alt for mange stopper enten på forskolen, eller mens de er prøveansat. De ved ikke nok om, hvad de går ind til, og hvad det realistisk set vil sige at arbejde i et fængsel.

"Det kræver jo en stærk psyke og gode sociale kompetencer at arbejde sådan et sted. Ikke at indvandrere ikke har det, men man skal i hvert fald vide, hvad der kræves af én," siger Gündüz, der også mener, at man godt kunne bruge et lidt længere skoleforløb, inden man skal prøve kræfter med livet inden for murene.

"Fire uger på skolebænken er for kort tid, for der er mange nye ting, man skal nå at sætte sig ind i, samtidig med at man skal ruste sig psykisk til opgaven," forklarer han, og tilføjer, at hverdagen bag de tykke mure til tider kan være barsk. Derfor kan han godt forstå, at nogle lader sig skræmme og hurtigt stopper.

Selv er han glad for jobbet og har haft mange positive oplevelser med både indsatte og kollegaer. Derfor har han heller ikke fortrudt, at han forlod livet som selvstændig vognmand til fordel for jobbet med det store nøglebundt.

"Det er et rigtig godt job med masser af udfordringer. Ingen dage er ens, og man møder en masse forskellige mennesker og lærer noget om kultur og psykologi," siger Gündüz, der på trods af glæden ved sit arbejde, ikke vil love, at han bliver til den dag han skal pensioneres. ■

Af Line Kold og Malene Bo

Jobformidler skal skaffe flere nydanske fængselsfunktionærer

Trods flere års målrettet indsats er der stadig alt for få nydanske ansatte i de danske fængsler. Derfor opretter Kriminalforsorgen en forskole på Fyn og har ansat en headhunter, der skal finde egnede kandidater hertil.

De seneste uger har en mand stemt dørklokker hos indvandrere og efterkommere på Fyn. Med sig har han haft brochurer og blanketter og ikke mindst en hel række gode argumenter for, hvorfor familiens søn eller datter ville have glæde af at uddanne sig til fængselsfunktionær. Mandens titel er jobformidler ansat af Kriminalforsorgen, og gennem egne kontakter og lokale imamer har han fundet frem til og opsøgt unge mennesker, som ville være egnede kandidater først til en nystartet forskole på Fyn og siden den egentlige uddannelse som fængselsfunktionær.

"Vi skal finde frem til en gruppe mennesker, som både har lyst og evner til at blive fængselsfunktionær. De skal forsøge sig selv, mens de går her, de skal være i god fysisk form og deres boglige evner skal være på et niveau, så de efter seks måneder kan bestå optagelsesprøven og på sigt deltage i hverdagen på lige fod med deres kollegaer. Og så skal de også have det psykiske overskud til en til tider hård hverdag," siger Morten Gents, der er uddannelseskonsulent på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter og leder af det fynske forskoleprojekt.

Forskolen henvender sig til arbejdsløse indvandrere og efterkommere, der gerne vil have uddannelse og job, men som mangler faglige og sproglige færdigheder. Alt sammen et led i Kriminalforsorgens arbejde for at øge andelen af nydanske fængselsfunktionærer. I dag er der under en halv procent ansatte med anden etnisk baggrund i Kriminalforsorgen, mens nydanskere ansås at udgøre næsten en fjerdedel af de indsatte i de danske fængsler. Og det er et problem, lyder det blandt andet fra Justitsministeriet.

Nydanske kan afbøde konflikter

Ifølge ministeriets forskningschef, Britta Kyvsgaard, tyder meget nemlig på, at man med manglen på ansatte med flerkulturel baggrund forsømmer en mulighed for at afværge nogle konflikter, som kunne være undgået. På baggrund af en undersøgelse af indsattes adfærd i fængslerne konkluderer hun:

"De etniske minoriteter giver ofte andre problemer end de danske fanger. Det er primært praktiske problemer eller misforståelser foranlediget af religion og kultur."

Mortens Gents bekræfter, at Kriminalforsorgen i høj grad har brug for nydanskernes arbejdskraft og de kompetencer, som de har i kraft af deres flerkulturelle baggrund.

En undersøgelse viste i 1999, at nydanskernes lave søgning til jobbet som fængselsfunktionær især skyldes ringe danskundskaber og manglende kendskab til jobbet. Derfor blev den første forskole oprettet i København i 2000, som et halvårligt forløb under Kriminalforsorgens Uddannelsescenter. Formålet er at undervise deltagerne i dansk og give dem en generel indføring i Kriminalforsorgens arbejde, organisation og omgangsform og også praktisk erfaring med arbejdet som fængselsfunktionær.

"De unge nydanskere har brug for job og kontakt til det danske samfund. Forskolen er et sted, hvor de to parter kan mødes," siger Morten Gents. Med særlige kompetencer mener han især den sprog- og kulturforståelse og fælles baggrund, som i nogle situationer kan gøre det lettere for en nydansk fængselsfunktionær at kommunikere med en indsat og løse en situation, før den spidser til.

Skaber rollemodeller

Og erfaringerne har været så gode, at ordningen nu udvides til Fyn. Sammenlagt har 32 deltagere gennemført forskolen, og ud af dem var det halvdelen, der faktisk bestod optagelsesprøven og gik i gang med uddannelsen. Desværre har det store frafald, som præger Kriminalforsorgen også ramt denne gruppe, så der i dag kun er seks tilbage. De seks klarer sig til gengæld rigtig godt, siger Morten Gents og tilføjer, at forskolerne også har givet henvendelser fra folk, som slet ikke behøver forløbet, men er gået direkte ind på uddannelsen. Og så synes han, at de via for-

skolerne har høstet mange erfaringer, som de kan bruge i det daglige arbejde.

Selv om forskolerne altså ikke kan siges at have fået antallet af nydanske fængselsbetjente til at eksplodere, forventer han, at det på sigt vil gøre en forskel: Jobbet vil blive kendt blandt nydanskerne, og nydanske fængselsfunktionærer vil blive et mere almindeligt syn i fængslerne.

"Disse mennesker kan blive rollemodeller. Nogle bor måske i Vollsmose, og dette kan have en positiv afsmittende effekt i lokalområdet," slutter han. ■

Af Malene Bo og Line Kold

FAKTA

I Kriminalforsorgen registrerer man ikke ansattes etniske baggrund, men indtrykket er, at antallet af nydanske fængselsfunktionærer stadig ikke overstiger 30-35 personer. De største grupper findes i Anstalten ved Herstedvester og på Københavns Fængsler, mens der mange andre steder kun er en enkelt eller slet ingen nydanskere blandt personalet.

Den etniske ligestillingskonsulent Peter Petersen lavede i 1999 en undersøgelse af årsagerne til det lave antal nydanske ansøgere til jobs i Kriminalforsorgen. Den viste, at nydanskere intet har imod at blive statsansat og overordnet ikke har nogen prestige-problemer med at være fængselsfunktionær. Dog nævnes det, at de danske medier og Holly- og Bollywood film har skabt et fortegnet og lidet flatterende billede af jobbet. De væsentligste grunde er i stedet manglende kendskab til jobbet og de krav, som er en betingelse for ansættelse: Gode mundtlige og skriftlige danskundskaber, dansk statsborgerskab, kravet om en alder på minimum 21 år og ren straffeattest.

En ny afdeling i Dansk Fængselsforbund

Fiskeridirektoratets Tjenestemandforening er blevet optaget i Dansk Fængselsforbund.

Dansk Fængselsforbunds Kongres vedtog enstemmigt den 2. og 3. maj 2005, at Fiskeridirektoratets Tjenestemandforening optages som en afdeling under Dansk Fængselsforbund. Optagelsen er sket med virkning fra den 1. maj 2005.

Hvem er så Fiskeridirektoratets Tjenestemandforening?

Foreningen for Funktionærer i Fiskerikontrollen, Rednings- og Havundersøgelsesskibene m.fl., som tjenestemandforeningen har været en del af, er en forening som blev stiftet i 1916.

På grund af det faldende medlemstal af forskellige årsager, besluttede den gamle forening at opløse sig selv. Denne opløsning skete med virkning fra 1. januar 2005.

Forinden opløsningen, var der en afstemning om hvor de forskellige områder (afdelinger) ønskede sig placeret. Som et overordnet mål, vil de forskellige afdelinger fortsat have tilknytning til organisationer som organiserer tjenestemænd.

Fordelingen af afdelingerne blev efter afstemningen således:

- Tjenestemandforeningen (69 medlemmer ansat i Fiskerikontrollen på Land), ønsker optagelse i Dansk Fængselsforbund.
- Ansatte på Havundersøgelseskibet DANA (15 medlemmer), er optaget i

En enig kongres vedtog at optage Fiskeridirektoratets Tjenestemandforening som afdeling under Dansk Fængselsforbund.

en anden StK-medlemsorganisation, Farvandsvæsenets Funktionær Forening.

- Ansatte på Redningsskibene (60 medlemmer), er optaget i en organisation under Statstjenestemændenes Centralorganisation II.
- Ansatte i Fødevarerkontrollen (25 medlemmer), er optaget i en organisation under Statstjenestemændenes Centralorganisation II.

Som beskrevet så organiserer Fiskeridirektoratets Tjenestemandforening ansatte der arbejder i Fiskerikontrollen. Denne kontrol foregår fra Inspektorater der geografisk er fordelt over hele landet og centralt i Fiskeridirektoratet i København. ■

Af Henning Dam Krag

Stillingsbetegnelser og lønindplaceringer:

- For at blive Fiskerikontrollør skal man gennemføre og bestå en 2 1/2 års uddannelse/ prøvetid.
- En Fiskerikontrollør på prøve aflønnes efter lønramme 9.
- En uddannet Fiskerikontrollør aflønnes efter lønramme 17 til lønramme 22.
- En Overfiskerikontrollør aflønnes efter lønramme 26.
- En Vicefiskeriinspektør aflønnes efter lønramme 32.

Dansk Fængselsforbunds 2. ordinære Kongres 2005

Dansk Fængselsforbund afholdt i dagene 2. og 3. maj 2005 sin 2. ordinære kongres på Hotel Nyborg Strand.

I modsætning til kongressen i 2003, var kongressen 2005 at betragte som en "arbejds-kongres". Det vil sige at kongressen 2005 blev afholdt uden invitation af gæster og forbundets samarbejdspartnere.

Kongressen skulle, udover at drøfte den forgangne periode siden maj 2003, kigge lidt i fremtidsspejlet.

Endvidere skulle kongressen tage stilling til en række konkrete sager på dagsordenen samt, ikke mindst, foretage valg af forbundsnæstformand og valg til forbundets faste udvalg.

Forbundsformand Kim Østerbye indledte sin mundtlige beretning med en tilbageskuen til den tiltrædelsestale han holdt ved sit valg til forbundsformand i november 2004. Ved den lejlighed opstillede han fire bud på, hvad der ville komme til at optage forbundet i den nærmeste fremtid.

Det ene var de stadig flere arbejdsopgaver fængselsfunktionærerne bliver dænget til med. Det andet var de netop overståede overenskomstforhandlinger. Det tredje var arbejdsmiljøet. Og det fjerde var konsulentundersøgelsen og

De delegerede på plads i salen ved den ordinære kongres.

dermed besparelsesforslagene for de næste tre år.

I dag – et halvt år senere – kan vi konstatere at det i store træk har holdt vand. Det er især de fire områder, der har fyldt meget, og for nogles vedkommende også vil fylde meget i den kommende tid.

Herudover gav forbundsformanden følgende bud på de udfordringer som forbundet, efter hans opfattelse, vil stå overfor og bør fokusere på i den nærmeste fremtid:

- Den konkrete gennemførelse af spa-replanen.
- Arbejdsmiljøet. Der vil være tale om en fortsat kamp op ad bakke. En kamp, hvor vi næppe vil nå til en endelig sejr, men hvor vi derimod hele tiden må følge med og presse på, for at få forbedringer hjem.
- Der er en lige linje mellem arbejdsmiljøet og antallet af stillinger – i både fængsler og arresthuse. Vi skal sikre, at vi – i alle situationer og på alle insti-

Forbundsledelsen flankeret af dirigent Poul Tranekjær ved kongressens talerstol.

tutioner – har det antal stillinger, der skal til for at drive en institution godt og sikkert.

- Ny Løn indenfor forbundets område. Vi forholder os på nuværende tidspunkt ret afventende i forhold til sagen. Det er i og for sig rimeligt enkelt: Spørgsmålet er, hvor mange penge, der er i Ny Løn? Hvis der er penge nok i Ny Løn til, at basisstillinger kan hæves, og hvis vi kan få et til-lægssystem, der er penge i, så kan der være fordele i et nyt lønsystem for forbundets medlemmer. Hvis ikke, vil det være svært at se formålet. Og så vil vi kæmpe imod en aftale.
- Vi vil også fortsat bruge penge og kræfter på at hjælpe medlemmer, der – på den ene eller anden måde – er kommet i problemer. Uanset om det drejer sig om skat, om sygdom eller for eksempel falske beskyldninger fra indsatte, så gør vi, hvad vi kan fra forbundets side. Og skulle det være nødvendigt, så pudser vi gerne landets bedste advokater på en sag. Det har vi gjort før og det vil vi fortsat satse på.
- Og så vil vi også fremover bruge kræfter på det udadvendte politiske arbejde. Det kræver et konstant, vedvarende og professionelt stykke arbejde at sikre, at problemstillinger i Kriminalforsorgen er noget, der optager de bevilgende politikere. Et helt nødvendigt arbejde, hvis vi vil sikre de bedst mulige rammer om vores arbejdsliv.

Et moderne fagforbund

Forbundsformanden sluttede sin mundtlige beretning, med at komme med følgende bud på hvad Dansk Fængsels-

forbund, som et moderne forbund, også skal beskæftige sig med:

- For det første skal vi satse på at løse sager, der er helt tæt på det enkelte medlems dagligdag. Det være sig disciplinærsager, arbejdsskadesager eller andet – vi skal være der, for den enkelte.
- For det andet skal vi sørge for tryghed i ansættelsen. Sikkerhed i ansættelsen er helt afgørende i en moderne verden.
- Fordi tryghed i ansættelsen er så vigtig, må vi også indstille os på en tredje ting. Nemlig, at vi hele tiden skal være i bevægelse for at få indflydelse. Den hurtige, moderne verden – hvor der stilles krav om effektivitet, nytænkning og nye løsningsmodeller – er en realitet. Også for os. Vi vil i de kommende år hele tiden blive mødt med krav, hvor vi vil blive "målt og vejet".

Såvel den skriftlige som forbundsformandens mundtlige beretning blev énstemmigt godkendt af kongressen.

Kongressen skulle herefter tage stilling til en række konkrete sager på dagsordenen, hvoraf specielt følgende skal nævnes:

Optagelse af en ny afdeling i Forbundet

Kongressen skulle tage stilling til en

ansøgning fra Fiskeridirektoratets Tjenestemandforening om at blive optaget som en afdeling i Dansk Fængselsforbund.

Kongressen vedtog énstemmigt at Fiskeridirektoratets Tjenestemandforening pr. 1. maj 2005 optages som en afdeling i Dansk Fængselsforbund.

Forbundet har udsendt en nyhedsmail omkring dette, som kan ses på forbundets hjemmeside.

Udtalelse fra kongressen

Kongressen vedtog énstemmigt en udtalelse, som kritiserer en række negative udviklinger i Kriminalforsorgen.

Udtalelsen er udsendt som pressemeddelelse og kan ses på forbundets hjemmeside.

Valg af forbundsnæstformand

Kongressen genvalgte énstemmigt Peder Jørgensen som forbundsnæstformand.

Valg til forbundets udvalg

Kongressen foretog nyvalg til samtlige udvalgsposter i forbundets faste udvalg. ■

*Af faglig sekretær
Benny Tengstedt*

Dansk Folkepartis top på besøg i Nr. Snede

Den 9. maj i år fik Statsfængslet ved Nr. Snede besøg af Dansk Folkepartis tre frontfigurer: Pia Kjærsgaard, Peter Skaarup og Kristian Thulesen Dahl. Et besøg, der ifølge Pia Kjærsgaard, gjorde et stort indtryk.

"Vi er kommet for at blive klogere. Klogere på jeres dagligdag som fængselsfunktionærer og måden tingene foregår på rundt om i landets fængsler," sagde Dansk Folkepartis formand Pia Kjærsgaard, der sammen med sine partifæller retsordfører Peter Skaarup og finansordfører Kristian Thulesen Dahl var kommet på besøg i Statsfængslet ved Nr. Snede.

Invitationen til besøget fra Dansk Folkeparti, stod formanden for fængselsfunktionærerne i Nr. Snede, Hans Jacob Petersen bag.

"Vi har inviteret jer herover, så I kan se de 100 nye fængselspladser, som vi indviede sidste år. Fængselspladser som I jo var med til at bevilge penge til sammen med regeringen. Derfor syntes vi, at det var en god ide, at I med egne øjne kunne komme ud og se, hvad I har fået for pengene," sagde han i sin velkomsttale.

Og det fik gæsterne rig lejlighed til denne eftermiddag i Nr. Snede. Den åbne afdeling, værkstederne og de 100 nye fængselspladser blev studeret grundigt i de to en halv time, som besøget varede.

"Det er glædeligt, at indsatte og ansatte kan gå frit omkring her i de åbne afdelinger. Det må alt andet lige give en bedre og mere afslappet atmosfære imellem de ansatte og indsatte," sagde Peter Skaarup, da de blev vist rundt i fængslets åbne afdelinger. Det blev også til en tur i det lukkede afsnit, som tydeligvis gjorde et stort indtryk på de tre gæster.

"Det lyder ikke rart," sagde Pia Kjærsgaard, da hun fik forklaret, hvad fiksenseringscellerne og potterummet bliver brugt til.

Under hele rundvisningen blev der stillet en række spørgsmål omkring forholdene i fængslet. Ikke mindst omkring de indsatte med anden etnisk baggrund.

"Skaber denne gruppe af indsatte, nogle særlige problemer," spurgte Kristian Thulesen Dahl.

"Nej, det oplever vi egentlig ikke. Men der er selvfølgelig nogle, som er meget højtrøstede, og har svært ved at indordne sig," svarede Nr. Snedes fængselsinspektør Niels Kløve.

111 procent

Det overordnede diskussionsemne i løbet af dagen var dog ikke de indsatte med anden etnisk baggrund.

Øverst på dagsordenen var overbelægning og det psykiske arbejdsmiljø i fængslerne.

"Vores belæg her i Nr. Snede vil jo kunne gøre enhver hotelejer misundelig. Siden januar måned i år har det gennemsnitligt ligget på 111 procent," forklarede Niels Kløve.

"Det kan simpelthen ikke være rigtigt. Hvordan kan I holde til det," spurgte Pia Kjærsgaard.

"Det holder også hårdt, men vi prøver jo at få det bedste ud af situationen. Der er dog ingen tvivl om, at det ikke kan fortsætte på denne måde," svarede Hans Jacob Petersen, som blev bakket op af Dansk Fængselsforbunds formand Kim Østerbye: "Der er ikke luft nok i systemet til at kunne flytte de indsatte rundt, så de hårdest ramte fængsler får aldrig et pusterum. Der er ikke plads nogen steder, og der er ikke personale nok," sagde han.

Nedlagte kaserner - god idé

"Der er ingen tvivl om, at belægget skal ned. Det står ikke til diskussion. Men hvad

er jeres forslag til løsningen," spurgte Kristian Thulesen Dahl.

En række forslag blev bragt på banen. Blandt andet fremsatte Kim Østerbye forslaget om at tage nedlagte kaserner i brug til nye fængselspladser.

"Det lyder som en god ide. Vi kan ikke længere sidde med hænderne i skødet og vente på, at endnu et år går med alt for højt belæg. Derfor må vi gå til justitsministeren med forslaget," sagde Pia Kjærsgaard og fortsatte: "Vi kom herud i dag for at blive klogere. Og det er vi blevet. Nu har vi med egne ører hørt om jeres problemer, og de har gjort indtryk. Jeg forfatter, at I til tider har et psykisk hårdt job, hvor I må stå model til meget. Det vil vi gerne arbejde for at afhjælpe."

Dagen efter Dansk Folkepartis besøg i Nr. Snede foreslog Peter Skaarup i TV2 Nyhederne justitsminister Lene Espersen (K) at tage de nedlagte kaserner i Tønder og Farum i brug som fængselspladser. Umiddelbart var Lene Espersen åben over for idéen: "Konkret har jeg bedt Kriminalforsorgen om at undersøge, om der er ledige kaserner," sagde hun efterfølgende til flere medier. ■

Af Jesper Bjerrehuus

Pia Kjærsgaard og Peter Skaarup fra Dansk Folkeparti i snak med fængselsinspektør Niels Kløve foran en celle i Nr. Snedes åbne afdeling.

Kragsskovhede åbner 50 nye lukkede pladser

Porten til den lukkede afdeling.

**En flot dag at indvie på.
Det er mandag den 2. maj
2005 og klokken er 12.30.
Solen skinner fra en skyfri
himmel, forårsblæsten holder
heller ikke fri.**

Dannebrog er hejst til tops – jo en flot dag venter forude ved indvielsen af de lukkede afdelinger i Kragsskovhede.

Næstformand i værkmeesterforeningen Jesper Weis-Fogh tager pænt imod i Centralvagtens, og efter en snak begiver vi os over mod den lukkede afdeling.

Ministerbilen med justitsminister Lene Espersen bliver lukket ind af porten sammen med alle vi andre og en flot flagalé op til lokalet, hvor receptionen finder sted, viser os på rette vej.

Så en ændring af planen i sidste øjeblik: Vejret er simpelthen så flot, at talerstolen flyttes udenfor.

Fra gamle barakker til fine gemakker

Fængselsinspektør J. Borg Nielsen indledte med at byde velkommen til alle de fremmødte.

Han erkendte, at der havde været en vis skepsis og bekymring, da Kragsskovhede fik meldingen om, at halvtreds lukkede pladser skulle etableres indenfor nær fremtid. Han syntes, at fængslet var tilpas stort, og at både personale og indsatte havde en henholdsvis god arbejdsplads og et godt afsoningssted. Og driften var rationel.

En barakby lød ikke særlig attraktiv, men han synes også, at Nordjylland er trængt med arbejdspladser og et større fængsel medfører automatisk flere af disse, så ét stort plus ved foretagendet, kunne han anskue. Da planen så bliver ændret til nybyggeri, blegner skepsisen, og i dag er han fuld af optimisme og tilfredshed med byggeriet selvom der i visse henseender er sparet på nogen ting - eksempelvis tremmer for vinduet.

Budgetterne er overholdt og byggeprisen er en tredjedel af, hvad Enner Mark koster.

Fængselsinspektøren rettede en stor tak til justitsminister Lene Espersen, for at hun ændrede planen til nybyggeri, i stedet for flygtningebarakkerne og for at hun ville deltage ved selve indvielsen. Han takkede ligeledes Frederikshavn Kommune for en hurtig godkendelse af byggeprojektet. Tidspresset var hårdt, men planen blev overholdt og det medførte også en tak til arkitektfirmaet, til de lokale håndværkere, til personalet, til afdelingslederen og selvfølgelig til selve bygherren, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Han sluttede af med at udtrykke et stort ønske om, at ånden fra det gamle fængsel må flytte med over i det nye.

Justitsminister Lene Espersen tilfreds med resultatet

Justitsminister Lene Espersen indledte sin

tale med at takke for indbydelsen til åbning af endnu en lukket fængselsafdeling i det åbne system.

Hun var ligeledes glad for at byggeriet er nyt, tidssvarende og langtidsholdbart i stedet for barakmodellen, som jo kun ville være en kortvarig og ikke særlig holdbar løsning. I denne form har personalet fået bedre arbejdsforhold og de indsatte bedre afsoningsforhold, så hun var yderst tilfreds med resultatet.

Hun roste ligeledes de implicerede anstalter for en meget hurtig proces. Faktisk er det kun et år siden, at anstalterne fik besked på fordelingen af de lukkede pladser og til at byggerierne står færdige.

Nu venter justitsministeren, og alle vi andre, så bare på at venterkøen for afsøgnere bliver væsentlig mindre og at belægget i fængsler og arresthuse ligeledes bliver normalt igen. Her skal de elektroniske fodlænker også hjælpe til.

Justitsministeren fastslog, at der arbejdes målrettet med strafpolitikken, så de indsatte anbringes korrekt: Indsatte, der er dømt for personfarlig kriminalitet anbringes i særligt sikrede celler, rockerne på rockerafdelingerne og de indsatte, der har brug for behandling mod stofmisbrug/alkohol eller andet, kan tilbydes behandling, hvis de ønsker det. Dette vil også, ifølge ministeren, medføre at volden, truslerne og råheden blandt de indsatte og mod personalet vil falde. Her kommer "noget for noget"-princippet også ind i billedet, sådan at det kan betale sig, at opføre sig ordentligt i fængslerne og få en pletfri afsoning, hvilket Lene Espersen har fået bekræftet, nu er begyndt at virke.

"Når festen her er slut, så begynder dagligdagen for jer og jeg håber at vekselvirkningen mellem det gamle åbne fængsel og det nye lukkede vil forblive i den gode gamle ånd. Jeg håber, at råheden blandt de indsatte vil udeblive og

Afdelingsleder Karsten Vestergaard, justitsminister Lene Espersen og fængselsinspektør J. Borg Nielsen på vej til receptionen.

ved, at der af personalet kræves en særlig indsats, fleksibilitet og positiv indgang til det forestående arbejde, men dette er de også i stand til at klare," sagde justitsminister Lene Espersen.

Hun erklærede herefter den nye afdeling for åbnet og ønskede tillykke og held og lykke i fremtiden.

Måske endnu flere pladser

På forespørgsel fra Fængselsfunktionærens udsendte om der er planer om flere tiltag med lukkede pladser i de åbne fængsler, svarede Justitsministeren at nu må tiden vise, om de pladser der er budgetteret med nu og som er taget i brug, har den virkning der forventes. "Hvis ikke, ja så tages problemet op igen og en ny plan udtænkes, for nu skal personalet have ro og bedre arbejdsvilkår, for de sidste tre år har været drøje og utilfredsstillende for alle parter," siger Justitsministeren.

Ny afdelingsleder

Det var en glad, tilfreds og veloplagt afdelingsleder, Karsten Vestergaard, der tog imod i sit nye kontor.

Karsten Vestergaard fortæller, at han blev udnævnt som afdelingsleder i november 2004 og har siden da været travlt beskæftiget med planlægning og ansættelse af personale til den nye afdeling. I januar i år var personalet ansat og rekrutteringen skete primært ad frivillighedens vej.

I april måned blev der afholdt et 3 dages seminar for alle personalegrupper i de nye afdelinger og herefter blev de bemandet og prøvekørt i alle henseender. Der er lavet beredskabsplaner og øvelser i alle tænkelige situationer, så personalet er så godt rustet som muligt til at modtage de indsatte fra den 3. maj 2005.

Karsten Vestergaard retter en stor tak til Statsfængslet Midtjylland for god support og hjælpsomhed under hele byggefasen. Han har med jævne mellemrum besøgt dem og fået råd og vejledning til det nu færdige byggeri.

De to nye afdelinger er fordelt på 2 næsten identiske bygninger.

Den ene halvdel vil udelukkende blive brugt til programvirksomheden Kompetenceudvikling for Indsatte på Kragshovede (K.I.K.).

Dette er et kognitivt program som adskiller sig noget fra det oprindelige, idet man er beskæftiget i et fuldtids ugeprogram med tre dages kognitive lektioner og resten af tiden undervisning i Almindelig Dagligdags Livsførelse (ADL).

Der er tilknyttet 12 indsatte i programmet, hvor det kun er de 8 der har kognitive lektioner, men alle 12 der har ADL.

Arbejdsplaceringen af de indsatte i de lukkede afdelinger er fordelt således:

- 8 dagskolepladser
- 6 gård-/gangmænd
- 8 kognitive pladser
- 4 ADL pladser
- 15 i montageværkstedet

Justitsminister Lene Espersen interviewes ved indvielsen af de nye fængselspladser.

Jesper Weis-Fogh, der er næstformand i Værkmesterforeningen ved Statsfængslet Kragsskovhede, er værkfører i landbruget og får egentlig ikke noget direkte med den lukkede afdeling at gøre, men han har med spænding fulgt med i projektet.

"Der er jo sket en drastisk ændring i forhold til den oprindelige plan, som skulle være brugte flygtningelandsbybarakker, der skulle ombygges til fængselsafsoningspladser med store udgifter til følge, så jeg er virkelig godt tilfreds med resultatet," siger Jesper Weis-Fogh.

"Montageværkstedet er blevet en integreret del i det lukkede fængsel og har givet 15 ekstra arbejdspladser. Disse arbejdspladser er gået fra det åbne fængsel, men der har man udbygget skovbruget med yderligere 15 pladser, så det går så lige op. Det er meget positivt, at der er arbejdspladser i det lukkede afsnit som et godt alternativ til programvirksomhed og dagskole," siger Jesper Weis-Fogh.

Jesper fortæller i øvrigt, at næste byggeprojekt på fængslet er en renovering og udbygning af syge- og isolationsafdelingen, som i dag fremstår gammel og udtjent.

Nu er afdelingslederen og hans stab klar til at modtage de indsatte i det lukkede fængsel på Kragsskovhede. Der vil i den første uge komme tolv indsatte, og i de følgende uger ligeledes tolv indsatte indtil afdelingen i løbet af en måneds tid er fyldt op.

De indsatte visiteres fra hele landet, dog ikke:

- rockerrelaterede indsatte
- indsatte der dømt til udvisning og
- undvegne indsatte fra lukkede fængsler.

I magtanvendelsessituationer og ved sikringscelleanbringelser skal Kragsskovhede stadigvæk køre til arresthuset i Ålborg. Afdelingslederne i Midtjylland, Horsens og Kragsskovhede har lovet at hjælpe hinanden, så de voldsomme indsatte bliver adskilt og fordelt på de tre fængsler.

Alting får en ende

En god og hyggelig dag er ved at være slut for receptionsgæsterne, og man begynder så småt at gå hver til sit. Personalet venter nu på egne pårørende, som de kan vise rundt på deres fremtidige arbejdsplads, for allerede næste dag modtages de første indsatte til afdelingerne. ■

Af Lis Vig

Villy Larsen fra arkitektfirmaet Larsen og Tamborg udtalte, at de ikke havde lavet sådan et bygningsværk før, men var tilfredse med resultatet. Med et glimt i øjet sagde han, "at han aldrig ønskede at se det indefra igen - kun ved reparationen eller tilbygning, så i dag bliver nøglerne afleveret."

Sønder Omme med i bygge-boomet

Den nye arresthusfløj og centralvagt i Sønder Omme.

Når man kommer til centralvagten i Sønder Omme, er det første man får øje på byggerod og håndværkerbiler med tilhørende redskaber.

Men ét er sikkert: Det skal nok blive både godt og flot.

Daglig leder af centralvagten Morten Jensen viser glad og også lidt stolt rundt. Men det er også forståeligt. Det skal nok blive rigtig godt, når det er færdigt.

Morten Jensen siger: "Nul-tolerancen har her i Sønder Omme mundet ud i et byggeprojekt med tilbygning af syv ekstra arresthuslignende pladser og renovering af de ti gamle pladser, så der bliver sytten i alt og en OBS celle."

"Med baggrund i grundtegningen fra

fængslets side og budgettet udstukket fra direktoratet, var det meget vigtigt, at personalet som skal arbejde der, skulle være med i planlægningen og komme med deres ønsker og ideer. Derfor holdt man et personalemøde angående nybyggeriet," siger Morten Jensen.

I de nye celler, der er cirka 9,5 kvadratmeter, er der mange små praktiske detaljer. Eksempelvis er fjernsynet muret inde i væggen og kan kun betjenes indefra med fjernbetjening. Personalet kan selvfølgelig betjene det udefra om nødvendigt. Der findes ingen stikkontakter på stuerne, kun 2 afbrydere til betjening af lyset, så der ikke kan tilkobles effekter med tilhørende ledning.

For at undgå hærværk og for at gøre stuerne mere rummelige, er der højt til loftet og ingen radiatorer. Der er gulvvarme over det hele. Sengelampen er også indemuret i væggen.

Vinduerne er af pansomglas og der er ingen tremmer for. Udluftning sker via en luge med trådgitter.

Arbejds miljøvenlig centralvagt

Hele centralvagtsområdet bliver indhegnet med en 3-4 meter højt perimetersikring.

Der er i høj grad taget højde for personalets psykiske arbejdsmiljø, med store ovenlysvinduer, der giver et utroligt godt lys. Et stort lyst kontorlandskab med gode arbejdsvenlige og anatomisk rigtige møbler. Alt i alt en dejlig lys arbejdsplads. Sammen med det hører også gode personalefaciliteter såsom køkken, omklædning med bad og skabe.

I forhold til ombygningsperioden roser Morten Jensen alle personalegrupper for deres store hjælpsomhed og tolerance, idet byggerodet ind imellem har

skabt en del kaos. Arbejdet skulle jo under alle omstændigheder udføres og smilet har i de fleste tilfælde været meget fremme, i håbet om, at det skal være skidt før det kan blive godt.

Den nye centralvagt har nu fungeret et par måneder og i det store hele er der tilfredshed med resultatet. Der er foretaget et par små justeringer undervejs, og det fortsætter måske lidt endnu - for et er teori og tegning, et andet er praksis og funktion. ■

Af Lis Vig Centralvagt og modtagelse er indrettet i lyse og arbejdsmiljøvenlige omgivelser.

Centralvagten i Sønder Omme er selve hjertet af fængslet.

Arbejdsområderne er mangfoldige og består af blandt andet:

- al kørsel med de indsatte,
- metadonudlevering,
- antabusudlevering,
- afvikling af besøg,
- modtagelse af indsatte til/fra orlov,
- isolationsindsættelser,
- observation af indsatte,
- personundersøgelser,
- urinprøver,
- indsættelser og løsladelser samt
- postomdeling.

Personalet tilknyttet centralvagten er altid fast personale med kendskab til fængslets arbejdsrutiner, som det øvrige personale kan og gør brug af.

Afdelingsformand Jørgen Mark ved belægstavlen i centralvagten.

Frygten for Enner Mark

Danmarks nye topsikrede lukkede højborg, Statsfængslet Østjylland, står klar til efteråret 2006, men personalet i Horsens er utrygge ved deres ansættelsesforhold og frygter, at den høje sikkerhed vil koste menneskeliv.

Fængselsfunktionær Erik Agerschou er lige mødt ind som natvagtimester og skal til at følge op på dagens disciplinære sanktioner.

De gamle bygninger, som danner rammerne for en af Horsens største arbejdspladser, og som i daglig tale kaldes for "Slottet," står stadig som et bemærkelsesværdigt og fascinerende symbol, som bryder landskabet i udkanten af Horsens by. Bygningerne ser meget gamle ud, men de er ikke så nedslidte, at det haster med at flytte til det nye topmoderne fængsel, som er under opførelse ved Enner Mark, nordvest for Horsens.

Stramme budgetter, nøje planlægning og deadlines har indtil videre været kendetegnende for opførelsen af fængslet, som bliver et af Europas mest topmoderne og højteknologiske fængsler.

Samme billede er ikke gældende for den proces, som personalet i Statsfængslet i Horsens oplever.

Større psykiske belastninger

Foruden det i forvejen psykisk belastende arbejdsmiljø oplever personalet ydermere bekymringer for det fremtidige ansættelsesforhold og frygter, at den ekstremt høje sikkerhed i det nye fængsel vil kræve menneskeliv og en forhøjet risiko for overfald på personalet.

Utryghed, frustration, manglende indsigt og medarbejderindflydelse synes for tiden at præge dagligdagen endnu mere end tidligere, og de daglige og utallige bekymringer sniger sig langsomt ind på livet af alle medarbejdere.

Personalet er sat ud på et sidespor

Fængselsfunktionær Erik Agerschou har

arbejdet i Horsens siden 1998. Erik Agerschou har en stilling på en fællesskabsafdeling, men er udlånt til fængslets vagtmesterkontor, hvor han i øjeblikket er fast natvagtimester. Erik Agerschou skildrer sin dagligdag som frustrerende på grund af de ubevidste og konstante følelser af blandt andet utryghed og bekymring for det fremtidige ansættelsesforhold.

Regimet skal indenfor den nærmeste fremtid drøftes, men personalet føler, at de er sat ud på et sidespor.

Fængselslærer Karen Marie Dahl kan også nikke genkendende til den manglende personaleindflydelse. "Skolen udarbejdede i 2001 en folder om vores visioner og bud på fremtidens skole på Enner Mark," siger Karen Marie Dahl, som har arbejdet i Horsens i 6 år. "Vi sendte vores visionsfolder til Direktoratet for Kriminalforsorgen, men føler ikke at have opnået lydhørhed på baggrund af vores henvendelse. Skolens tillidsrepræsentant deltog dog i et møde i maj måned i år med Direktoratets Undervisningsafdeling, men udover at de lyttede, kunne de ikke love noget," siger Karen Marie Dahl.

Den eneste udmelding, som personalet i Horsens har fået, er, at alle stillinger på Enner Mark bliver slået op til besættelse for personale fra hele landet, og uvisheden om, hvor vidt afdelingsgrupper splittes, hvilke afdelingsledere man får mulighed for at arbejde sammen med, og om man i det hele taget får en stilling, bekymrer personalet.

Uvisheden er nedbrydende

Uvisheden er nedbrydende og forringer det psykiske arbejdsmiljø, som i forvejen er hårdt belastet. Hvorvidt man er købt eller solgt, og

om det slutteligt kommer til at foregå på udemokratisk vis, ved at de kommende afdelingsledere håndplukker de "ønskede" medarbejdere, er frustrerende. "Jeg håber, at grunden til, at ledelsen holder kortene tæt ind til kroppen, er at de ikke ønsker at komme med uklare meldinger uden at vide, hvad fremtiden bringer," siger fængselsfunktionær Erik Agerschou, som glæder sig til den kommende besigtigelsestur til Enner Mark, som er arrangeret for hans afdeling.

"De begrænsede informationer som kan læses på intranettet, er faktisk det eneste jeg ved om min forhåbentlig kommende arbejdsplads," siger Erik Agerschou.

Utryghed, uvished, frustration og splittelse kendetegner ligeledes det daglige arbejdsmiljø for skolelærerne. "Vi ser alle frem til og glæder os til at skulle starte i et nyt fængsel, men samtidig virker fremtiden utrolig usikker, og vi frygter, at der måske ikke er plads til alle," siger fængselslærer Karen Marie Dahl. "Hvis ikke alle skolelærerne kommer med ud til Enner Mark, hvilke sorteringskriterier vil så være gældende og hvem får lov til at komme med," siger Karen Marie Dahl, som sidder tilbage med rigtig mange ubesvarede spørgsmål.

Overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen

Præcist samme frustrationer og bekymringer oplever fængselsfunktionær og sikkerhedsrepræsentant Jørgen Pedersen, der har arbejdet i Horsens siden 1983 og som gennem flere år har gået fast på fængslets isolationsafdeling. Jørgen Pedersen er skuffet over, at Direktoratet har valgt at overtræde arbejds-

Fængselslærer Karen Marie Dahl underviser blandt andet i matematik og dansk, og er i fuld gang med de sidste forberedelser inden timen starter.

Fængselsfunktionær Jørgen Pedersen arbejder på isolationsafdelingen, hvor han dagligt gennemgår cellerne for blandt andet hærværk.

miljølovgivningen ved at undlade at inddrage sikkerhedsorganisationen i det kommende års beslutningsproces og planlægning af det nye fængsel.

"Medarbejderindflydelse er desværre ikke kendetegnende for arbejdet i Kriminalforsorgen, hvilket desuden også understøttes af Klimaundersøgelsen," siger Jørgen Pedersen, som er en engageret fængselsfunktionær, der ikke er bange for at gøre en ekstra indsats.

I slutningen af 2004 kom han tilbage fra en udstationering til Statsfængslet Midtjylland, hvor han stillede sin kompetence og funktion til disposition i forbindelse med åbningen af den lukkede afdeling. "Alle fysiske rammer for ledelsen var i orden, moderne og tidssvarende, mens det menige personale ikke engang havde mulighed for at koge et æg til frokost," siger Jørgen Pedersen.

Det er Jørgen Pedersens opfattelse, at Direktoratet ikke havde forberedt sig godt nok forinden ibrugtagningen af det nye lukkede fængselsafsnit i det åbne fængsel i Nr. Snede. "Jeg frygter virkelig, at de samme ringe fysiske arbejdsforhold vil udspille sig i forbindelse med åbningen af det nye fængsel, idet medarbejderindflydelsen nedprioriteres," siger Jørgen Pedersen. Han understreger samtidig, at det jo primært er det menige personale, som de kommende mange år skal drive fængslet indenfor de gældende fysiske rammer.

Vi bliver fuldstændig ignoreret

Jeanette Olesen, repræsentant for socialrådgiverne og Kriminalforsorgsforeningen, har været på besigtigelsestur til Enner Mark, hvor fængselsinspektøren viste rundt. "At fængselsinspektøren stolt giver os en fremvisning af hans kommende nye kontor med udsigt samt de andre store ledelseslokaler er simpelthen under al kritik, når vi andre ikke engang ved, om der bliver plads til os," siger Jeanette Olesen, som har arbejdet i Statsfængslet i Horsens i 6 år.

"Alle undersøgelser viser, at ændringer på en arbejdsplads forårsager utryghed og frustration hos personalet. Det kan undgås ved et højt kommunikationsniveau fra ledelsens side, hvilket bestemt ikke er tilfældet i processen omkring Enner Mark," siger Jeanette Olesen. "Jeg mener ikke, at ledelsen lever op til de udspecificerede krav om et højt informationsniveau, som er anført i resultatkon-

trakten. Den store mangel på information og lydhørhed fra ledelsens side har forårsaget en enorm utryghed blandt alle faggrupper og i forhold til de omfattende strukturændringer, som følger med igangsætningen af Enner Mark. Vi føler os ikke engang sat ud på et sidespor, men totalt ignoreret," siger Jeanette Olesen.

Det meget lave informationsniveau kender Connie Thonsgaard alt for godt til. Som formand for Dansk Fængselsforbunds lokalafdeling i Horsens har hun længe kæmpet en hård kamp for at få hevet så mange oplysninger ud af ledelsen som muligt, men må erkende at det endnu ikke er lykkedes, og de sparsomme oplysninger, som hun ligger inde med, er de få oplysninger, som meddeles på samarbejdsudvalgmøderne.

"Repræsentanten for Foreningen af Øvrige Ledere og jeg har to gange deltaget i arbejdsgruppen omkring Enner Mark og var sidst til møde i november 2004," fortæller Connie Thonsgaard.

I henhold til projektbeskrivelsen for regime mv. i Statsfængslet Østjylland, fremgår det tydeligt, at proceduren for besættelse af stillinger skulle have været fastlagt den 1. januar 2005.

"Det er simpelthen under al kritik, at byggeplanerne kører helt efter tidsplanen, men at personalet stadig går rundt og er frustrerede over den usikkerhed, som er i forbindelse med udflytningen til Enner Mark," siger Connie Thonsgaard. "Som lokalafdelingsformand er det enormt frustrerende ikke at kunne oplyse sine medlemmer om noget som helst, og derudover synes jeg, at det er under al kritik, at lokalafdelingerne ikke er blevet inddraget i processen for lang tid siden. Argumentationen om at stillingerne på Enner Mark vil være nyopslag, og at vores nuværende stillinger i Statsfængslet i Horsens bare nedlægges, er uholdbar, og der må samarbejdes og handles nu!," siger Connie Thonsgaard.

Sikkerheden kan koste menneskeliv

Både Erik Agerschou og Jørgen Pedersen håber, at de "får lov" til at flytte med ud til Enner Mark, men de frygter samtidig, at den høje statistiske sikkerhed i værste fald resulterer i, at nogle kolleger mister livet.

I en tid, hvor vold og trusler om vold forekommer stadigt oftere, bliver der langt til den eneste sikringscelle på det enorme areal indenfor murene, og derudover vil gidseltagning være den eneste reelle flugtmulighed.

Da Erik Agerschou og Jørgen Pedersen efterhånden er ved at være nogle garvede fængselsfunktionærer, kender de udmærket til den lukkethed og utryghed om fremtiden, som typisk er kendetegnende for arbejdet i Kriminalforsorgen, og som ligeledes bekræftes af de trivsels- og klimaundersøgelser, der er foretaget.

Men trods de daglige frustrationer og psykisk stressende bekymringer "går dagligdagen jo videre," som de siger, mens de begge prøver at se fortrøstningsfuldt på den usikre fremtid. ■

Af Brian Sørensen

Ved redaktionens afslutning er der indgået en aftale mellem Dansk Fængselsforbund og Direktoratet, der sikrer at personale i basisstillinger overføres til Enner Mark. Lederne skal fortsat søge de nye stillinger.

Lokalafdelingsformand Connie Thonsgaard har længe haft skitsen over Enner Mark og er ikke imponeret over de lange afstande til sikringscellen.

Grunduddannelse med forhindringer

Hvordan opfatter fængselsfunktionærer på prøve det "lange" skoleforløb samt praktikken imellem GF 2 og GF 3?

Via en rundtur på Sjælland forsøger vi at få et svar.

"Det længste skoleophold jeg nogensinde har været på var GF 1.

Det troede jeg aldrig jeg skulle komme igennem."

Vi er på den nye meget flotte afdeling 3 i Statsfængslet i Jyderup og taler med fængselsfunktionær Torben Rutkjær, om GF 2, GF 3 og praktikken imellem disse skoleophold.

Han begyndte på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter (KUC) i februar 2004. Inden da var han tilknyttet Statsfængslet i Vridsløselille.

"På GF 1 fik vi hele tiden at vide, at det får man mere information om på GF-2, sådan blev det ved. Det skoleophold fik mig til at tvivle på om jeg skulle være i Kriminalforsorgen," siger Torben Rutkjær.

Heldigvis kom Torben helskindet igennem det korte GF 1 ophold.

Oplevelserne på det første skoleophold, fik ham til at tænke over om det måske var en bedre idé, at grunduddannelsen begyndte med et lidt længere skoleforløb, hvor der blev puttet lidt mere faglighed ind i undervisningen.

"På GF 2 ændrer det sig. Der får man for alvor nogle ting at vide, som man kunne relatere til og det blev endnu mere forstærket på GF 3," siger han.

Generelt har Torben Rutkjær stor ros til lærerne fra Kriminalforsorgens Uddannelsescenter, for deres måde at håndtere undervisningen på: "KUC er jo lige så hårdt ramt af sygdom og så kom-

Carsten Meyer er fanget i et stille og eftertænksomt øjeblik på KUCs bibliotek i Birkerød.

mer der selvfølgelig nogle skemaændringer. Men vi får altså vores løn for at være dér. Selvfølgelig er det trist at sidde og vente i 2 timer på at man skal have de sidste undervisningstimer, fordi en lærer er blevet syg, men sådan er det bare. Det er jo en del af jobbet. Men eleverne på KUC er voksne mennesker og i bund og grund har vi derfor en del ansvar selv," siger Torben Rutkjær. "Men i sidste ende kommer det jo én til gode, hvis man hænger i og lærer lidt," siger han.

Valg af Statsfængslet i Jyderup

Efter denne lille opsang, fortæller Torben Rutkjær om selve praktikperioden. I hans klasse havde de stor gavn af de elever, som lige havde afsluttet deres praktik. Det var faktisk indlagt i undervisningen, at de som lige havde afsluttet deres praktikophold, skulle komme ind i klassen og fortælle om deres erfaringer.

Torben Rutkjær valgte Statsfængslet i

Jyderup som førsteprioritet og han var utrolig glad for at det kunne opfyldes. Hovedårsagen til hans valg var primært fortaget ud fra geografiske hensyn.

Mødet med et åbent fængsel blev noget af et chok for ham. Han var simpelthen overrasket over, hvor meget man egentlig laver sådan et sted. Om selve mødet med personalet i Jyderup fortæller han: "Det er en fantastisk modtagelse man får i Jyderup, som ny praktikant, der er virkelig styr på det. Man får en grundig oplæring, af en mere erfaren fængselsfunktionær og der er udarbejdet en mappe, som indeholder de væsentligste oplysninger. Der bliver virkelig gjort en stor indsats for den enkelte fængselsfunktionær på prøve."

Efter kort tid oplevede han også noget andet: "Efter at man er blevet oplært i rutinerne, så får man alt det ansvar man kan tænke sig og man får lov til det man har lyst til.

Der bliver virkelig givet frie tøjler, men samtidigt kommer man også til at

På trods af, at Jeanette Hemmingsen (til venstre) og Sandie Strawbridge er gået glip af praktik i et åbent fængsel, så har de ikke mistet deres gode humør.

stå til regnskab for sine handlinger," siger han. I begyndelsen havde Torben Rutkjær det dog meget svært med specielt en ting: "Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg havde stress de første fjorten dage, jeg var heroppe, fordi jeg slet ikke kunne håndtere det med at fangerne bare gik frit omkring. Det betød, at jeg var så ked af at være her, at jeg bare ville tilbage igen hurtigst muligt," siger han.

Men også dette ændrede sig i takt med at han faldt bedre ind i rytmen med arbejdsgangen i et åbent fængsel.

Han fremhæver fritiden med de indsatte og "at arbejdsdagen går meget hurtigt," som væsentlige grunde til hans glæde ved åbent fængsel.

Vridsløselille blev skiftet ud med Jyderup

Da Torben Rutkjær kom på GF 3, var han ikke i tvivl om hvor han skulle fortsætte sin uddannelse og nu er han fast tilknyttet afdeling 3, som består af en behandlingsafdeling og en fællesskabsafdeling og til efteråret skulle arrestafdelingen meget gerne stå færdig.

Netop dette faktum at Jyderup Statsfængsel er blevet så stort, tiltaler ham. Det giver store muligheder for at komme rundt og få prøvet en masse forskellige afdelinger.

Hvis jeg ikke havde haft mulighed for at komme i praktik i Jyderup, så tror jeg aldrig, at jeg var kommet til at arbejde i et åbent fængsel. For det mest normale er nok, at man forsætter på den uddannelsesanstalt man er startet på," siger Torben Rutkjær.

Nogle praktikanter får slet ikke mulighed for at komme i praktik, men må "nøjes" med at komme i praktik på deres hjemanstalt og det synes Torben Rutkjær er synd.

"Det er i hvert fald rart nok at prøve et åbent fængsel. Efterfølgende har man mulighed for at bestemme sig for, hvor man befinder sig bedst," siger han.

Jyderup Statsfængsel ansætter folk direkte fra gaden og de prøver så i starten af deres uddannelse, at være på et lukket fængsel. Det betyder selvfølgelig også at der er nogen som får mere smag for lukket fængsel og derfor vælger at fortsætte deres uddannelse dér.

"Jeg synes, at alle burde komme i både åbent og lukket fængsel. Det har man rigtig godt af at prøve," siger Torben Rutkjær.

Videre til Horserød

Sjælland har jo som bekendt to åbne fængsler, så efter Jyderup går turen videre til Horserød. René Christiansen fra Helsingør Arrest og Morten Hansen fra Vridsløselille var i praktik i Horserød

fra slutningen af december 2004 og 3 måneder frem

"Selvfølgelig kan du komme med nogle begrundelser for, hvorfor du gerne vil på det eller det fængsel. Men det er formentlig ikke noget Uddannelsescenteret skeler til. I vores klasse var der eksempler på at kollegaer, som havde små børn, blev udstationeret til Sdr. Omme," siger Morten Hansen.

Rene fortæller, at han valgte Horserød på grund af den korte afstand og så selvfølgelig hensynet til sin familie.

Begge er enige om, at KUC godt kunne gøre en bedre indsats, for at give eleverne en større viden om de enkelte åbne fængsler.

Omkring forskellen på Helsingør Arrest, og Horserød fortæller René Christiansen, at den store forskel selvfølgelig består i, at man ikke skal lukke fangerne ind hele tiden i Horserød. Men i forhold til sagsbehandling, føler han ikke at der er den helt store forskel, som KUC lægger ellers ligger vægt på. René Christiansen efterlyser en bedre dialog mellem Uddannelsescenteret og de enkelte åbne fængsler så man kunne få koordineret de ønsker og krav som parterne har til hinanden.

Både René Christiansen og Morten Hansen var meget glade for opholdet i Horserød. Specielt er der stor ros til de praktikansvarlige i Horserød. "Man kan ikke andet end tage hatten af for de

mennesker, som hver tredje måned bruger så meget energi, på at fortælle praktikanter, den ene forklaring, efter den anden. De gør det uden at kny. De mennesker skal have meget stor ros," siger Morten Hansen.

De er begge enige om, at praktikopholdet har ændret på deres syn på åbne fængsler.

Morten Hansen fortæller, at det blandt andet er den kortere afstand til Vridsløselille, som gør, at han vil forsætte sin uddannelse i Albertslund.

René er enig. Efter 3 positive måneder i Nordsjælland vil han dog ikke udelukke, at han på et senere tidspunkt vil gense Horserød.

Næste stop er Københavns Fængsler

Hvad angår pladser i praktikperioden mellem GF 2 og GF 3, så er Horserød og Jyderup, i den senere tid, blevet overhalet indenom af Københavns Fængsler (KF). Alene på det hold som er begyndt på KUC i januar 2005 er 14 praktikanter tilbageført til KF i deres praktikperiode.

To af dem er Sandie Strawbridge og Jeanette Hemmingsen.

"På forhånd, havde vi fået at vide, at GF 2 ville være spild af tid, men jeg synes at vi lærte meget. Jeg synes at lærerne var meget dygtige. De var oplagte og velforbredte," siger Sandie Strawbridge.

Jeanette Hemmingsen er enig men hun efterlyser noget mere kommunikation lærerne imellem. Det ville give en bedre undervisning, specielt i fagene konfliktløsning og rapportlære, men også i fagene sociallære og kriminalfor-

sorgslære. Gevinsten ville være, at man fik mere kvalitet i undervisningen, mener Jeanette Hemmingsen.

Begge er enige om, at det ikke er alt hvad man lærer på KUC, som man direkte kan overføre til sit arbejde på KF.

Valget af KF som praktiksted

Jeanette Hemmingsen mener, at med så mange elever på GF 2, så burde KUC have forudset, at det ville være vanskeligt at skaffe praktikpladser til alle.

Først forsøgte KUC af frivillighedens vej, at få folk til at vælge KF og alternativet var en "trussel" om åbne fængsler i Jylland.

Det ser hun som en stor fejl. "Problemet var også, at KUC ikke meldte klart ud. Det hed sig, at det var KF som havde bedt om at få os retur, men senere hen viste det sig, at det var fordi der ikke var pladser nok i de åbne fængsler. KUC burde, på et langt tidligere tidspunkt, havde meldt ud at det simpelthen ikke var muligt at skaffe åbne praktikpladser til så mange," siger Jeanette Hemmingsen.

Københavns fængsler har fundet en god løsning.

Efter meddelelsen om, at 14 personer skulle retur til KF, så var Jeanette meget skuffet over udsigten til at man "bare at skulle tilbage og gå post."

Heldigvis havde KF tænkt sig det anderledes så der blev koblet noget mere på. En dag om ugen arbejder de tæt sammen med en socialrådgiver, og for at give praktikanterne en fornemmelse af, at der sker noget nyt, så er de ikke kommet retur til deres vante afdeling.

Specielt dagen med socialrådgiveren sætter de begge stor pris på.

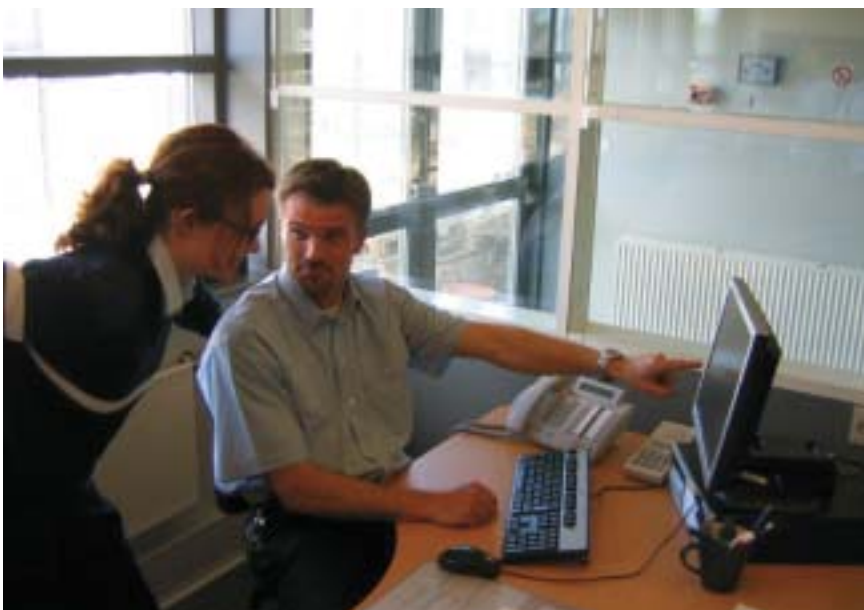
Det har vist sig at være en meget koncentreret dag, udelukkende med sagsbehandling.

Netop på det punkt, frygter de bestemt ikke, at de skulle være sagtnet agterud i forhold til deres klassekammerater.

"Det er måske mere oplevelsen af, at prøve noget andet end KF, vi er gået glip af. Nu har vi ikke rigtig noget alternativ til KF at forholde os til," siger Sandie Strawbridge.

Men til spørgsmålet om det er nok til at

Torben Rutkjær får hjælp til sagsbehandling af sin kollega Ditte Nielsen.

Morten Hansen (til venstre) og René Christiansen er begge enige om, at opholdet i Horserød har haft en stor betydning for deres uddannelse.

afskrække dem fra, på et senere tidspunkt, at søge åbent fængsel, svarer Sandie: "Det vigtigste er at man er åbensindet og ikke bange for at prøve noget nyt. Jeanette er dog lidt mere forsigtig: "Man vil nok være mere tilbøjelig til at søge et andet lukket fængsel, end at søge åbent fængsel, hvis man trænger til luftforandring," siger hun. Men personligt ville hun være frisk på en understationering, hvis chancen byder sig.

På KUC er der kaos.

Denne lille rundtur på Sjælland, slutter på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter i Birkerød. Her er et nyt hold praktikanter så småt, ved at være klar til at komme ud i praktik. I Birkerød og Lunde er der 97 elever til 38 praktikpladser og så er der skabt 36 praktikpladser på KF. Resten af regnestykket går kun op, fordi man tilbagefører folk fra åbne fængsler.

At det reelt kun er 37% af eleverne, som kommer i "rigtig" praktik giver store frustrationer blandt de prøveansatte. Carsten Meyer fra Statsfængslet Midtjylland, der er elevrådsrepræsentant for sin GF 2 klasse, siger det meget tydeligt: "Det er en meget stor forringelse af uddannelsen. Det er måske for langt at gå, at sige at man får A og B betjente, men man får i hvert fald nogle betjente, som har meget forskellige forudsætning-

ger, for at løse deres arbejde," siger han. Nu kommer han selv fra et åbent fængsel og kunne godt tænke sig at komme i praktik i et lukket fængsel, men på nuværende tidspunkt ved han ikke om dette ønske bliver opfyldt.

Carsten Meyers skoleophold har indtil videre været præget af uorden. Flere gange har hans klasse oplevet at en lærer var dobbeltbooket. Det har betydet aflysning af timer. I fagene konfliktløsning og idræt, hvor det normale er to undervisere oplever klassen ofte, at der mangler en lærer.

I andre fag kan det være et stort problem, bare at finde en ledig PC'er. I rapportlære sker der desværre tit det, at Klientsystemet "går ned", hvilket betyder tab af opgaver og aflevering af håndskrevne rapporter. Andre klasser har også oplevet at timer, som i første omgang var aflyst, genopstår som almindelige undervisningstimer.

"Alle disse ting tilsammen gør, at det har været et meget frustrerende skoleophold indtil videre," siger han.

På trods af disse kaotiske tilstande, så har Carsten Meyer stor ros til de undervisere som hans klasse er tildelt.

En anden væsentlig mangel på KUC har været informationen til eleverne. Carsten Meyer fortæller om et konkret eksempel, hvor KUC skulle afholde et seminar for en stor gruppe norske fængselsfunktionærer fra KRUS. Dette semi-

nar havde den konsekvens, at alle som boede på kollegiet skulle tømme deres værelser, så det kunne bruges til overnatning for de norske kollegaer. "Første gang vi hørte om dette var 5 undervisningsdage før nordmændene skulle ankomme. Nu har sådan et seminar selvfølgelig været planlagt i lang tid. Rent informationsmæssigt, så føler vi os hægtet af og umyndiggjort. Man betragter ikke sine elever som voksne mennesker på KUC," siger Carsten Meyer. Hvis han skulle komme med nogle gode råd til KUC, så ville det være bedre kommunikation og større åbenhed.

"Kriminalforsorgen skal gøre meget ud af at fastholde sit personale, men det er bestemt ikke det de gør i øjeblikket," siger Carsten Meyer. ■

Af Christian Pilt

Fakta:

- Uddannelsen som fængselsfunktionær varer 3 år.
- Den teoretiske del af uddannelsen er opdelt i 5 grundforløb (GF).
- GF 1 varer 4 uger.
- GF 2 er på ca. 11 uger.
- GF 3 er på ca. 11 uger.
- Imellem GF 2 og GF 3 er der indlagt en praktikperiode, som er på 12-14 uger.
- Som hovedregel foregår praktiken i et åbent fængsel, hvis man er begyndt uddannelsen i et lukket fængsel.
- GF 4 og GF 5 er begge internater af 1 uges varighed.
- På nær GF 1 og GF 2, afsluttes de øvrige skoleophold med en eksamen.

De oversete oprør og de grå krigere

Af fængselsfunktionær Frank Henriksen, Fængselsafdelingen Kærshovedgård

Klokken var 21.40 da telefonen ringede. Ungerne var lagt op i seng for længe siden, men der var først blevet stille deroppe nu. Jeg havde netop hentet en ostemad og åbnet en flaske rødvin, så der burde jo være lagt op til lidt kvalitetstid med konen. Men en irriterende summen fra telefonen afbrød det hele. "Frank, kan du møde ind nu? Der er ballade herinde!" Stemmen var Karstens, en af mine kollegaer fra Kærshovedgård. Jeg spurgte egentlig ikke ind til hvad der var galt, ville bare lige sikre mig at det ikke var en "banal" sygemelding der skulle ødelægge min aften. Op i soveværelset og finde gårsdagens uniform frem. Godt nok var skjorten en smule krøllet, men jeg følte mig sikker på at situationens alvor ville kunne undskylde min mangelfulde fremtræden. Et hurtigt kys på kinden til konen og så ellers ud af døren, med hendes formaninger til forsigtighed hængende i slipvinden.

Men frem nåede jeg både helskindet og uden bødeforlæg fra færdselspolitiet. Jeg blev modtaget på parkeringspladsen og fik en hurtig briefing om situationen på vej ind på kontoret. Åbenbart havde nogle mere eller mindre løse rygter startet et mindre fangeoprør. De havde fået alle fanger lukket inde på deres respektive afdelinger, men en enkelt afdeling var ikke helt indstillet på at skulle slutte "festen" endnu. Da jeg kiggede rundt på de tilstedeværende kollegaer, stod trætheden nærmest malet i deres ansigter. Ingen tvivl om, at denne dag havde været en af de længste på Kærshovedgård, og den var desværre på ingen måder slut endnu. Men trods trætheden og situationens alvor, så herskede der en forbavsende ro.

Åbenbart var hele episoden udløst af et epilepsianfald, der havde nødvendiggjort en indlæggelse med ambulance af pågældende indsatte. Den indsatte havde på intet tidspunkt orienteret personalet om sin epilepsi og havde da heller ikke medbragt medicin til dette. Der havde åbenbart været foretaget nogle undersøgelser på sygehuset umiddelbart forinden indsættelsen og indsatte var derfor ikke blevet medicineret endnu. Men trods det faktum, at den pågældende indsatte nu var tilbage fra sygehuset og sad i god behold på sin stue, så begyndte rygterne at cirkulere. Aktiviteten blandt de indsatte tog stadig til og mindre delegationer gik fra afdeling til afdeling. Et større antal havde ved 15-tiden taget opstilling foran afdeling A, hvor de forlangte at få en overvagtmeester i tale. Hurtigt blev en talsmand valgt

Døren ind til afdeling G blev voldsomt medtaget under oprøret i fængslet.

Der ventede nattevagten et større oprydningsarbejde efter oprøret.

og "forhandlingerne" kunne starte. Disse forløb tilsyneladende til alles tilfredshed og det virkede til, at der nu ville falde ro over situationen. Det skulle desværre vise sig ikke at holde stik. Kl. 20.40 var der samlet omkring 120-140 indsatte på plænen. De indbyrdes diskussioner bølgede frem og tilbage. Måske er diskussioner ikke det rigtige ord, for jeg tror egentlig mest at de bare bekræftede hinandens synspunkter mere og mere højlydt.

Nu bevægede 3 funktionærer sig ind i dette hav af mere eller mindre ophidsede indsatte. En rolig attitude og selvsikker fremtræden. Tror egentlig, at det selvsikre var mere eller mindre påtaget. Men hvad gør det, når det bare virker. Men nu havde historien om den lille fjer virkelig foldet sig ud i al sin geniale kreativitet. Den indsatte, der var blevet indlagt og som ellers var tilbage igen, var stadig omdrejningspunktet i historien. Men nu var han blevet nægtet lægehjælp. Og dette havde resulteret i at staklen havde mistet sit ene øje. Ja, ikke bare synet på det, men det var endda vist faldet helt udovre på hans opholdsrum. Og som om dette ikke var nok ulyksaligheder, så var hans kørekort også blevet inddraget. Alt dette på grund af fængselsfunktionærens totale mangel på medmenneskelige hensyn og faglig kompetence.

Men efter tålmodigt at have hørt på de mange historier og prøvet at mane dem i jorden, så fik de 3 funktionærer dog skilt forsamlingen ad og sørgede for at de vendte tilbage på deres respektive afdelinger.

Herefter går tingene lidt hurtigere og jeg må indrømme at jeg har svært ved at gennemskue rækkefølgen helt præcist. Men kort fortalt, så bliver der sat ild til noget papir på en afdeling, med det resultat at den store brandsirene starter og bidrager til hele stemningen med sin

helt specielle lyd fra krigens tid. På afdeling G ryger der en billiardbold gennem et vindue. Den "mindre" brand, der havde startet sirenen fører hurtigt til pågribelsen af 2 indsatte der resolut føres til strafafdelingen. I farten havde man desværre glemt at tage højde for den stadig manglende færdiggørelse af straffcellerne og derfor nedsatte kapacitet. De 2 indsatte blev derfor sendt retur til afdelingen efter en verbal overhaling og efter at de havde lovet bod og bedring. Det ituslåede vindue resulterer i endnu en straffcelleanbringelse, men denne gang fik man så skabt en ekstra plads, da den indsatte blev betragtet som en af bagmændene bag optøjerne. Men knap var den pågældende indsatte fjernet fra afdeling G og døren bag dem låst, før end det haglede ned over døren med diverse kasteskyts.

Klokken nærmer sig nu 22.10. Der foretages en udvendig rundering og alle afdelingsdøre tjekkes. Der hersker umiddelbart ro over hele fængslet nu. Ja, når man altså ser bort fra de 25 indsatte på afdeling G. Her var der absolut ingen tegn på træthed hos de indsatte. Man kunne næsten dristes til at sige, at de var lettere opstemte. Men travlhed var der i hvert fald på afdelingen. Alle vinduer blev blændet af med tæpper og det meste lys blev slukket derinde. De var virkelig ved at forberede sig på et regulært slag. Vi kunne konstant høre lyden af ting, der blev brækket fra hinanden, men havde ingen mulighed for at se hvad der foregik derinde.

Det blev besluttet at lade dem feste

lidt videre og så se til om gassen ikke lige så langsomt gik af ballonen derinde. Vi følte jo egentlig at vi havde rimelig kontrol over situationen nu, da al balladen var isoleret til en enkelt afdeling. Efterhånden var vi kommet op på en styrke på 10 mand og en enkelt overvagtimester, der var dukket op mere eller mindre tilfældigt. Politiet i Herning var også blevet adviseret om situationens alvor og havde lovet at stå parat, såfremt tingene skulle eskalere. Så nu var det tid til at lade roen falde lidt over os og bruge tiden på planlægning af alle eventualiteter. Der blev sat kaffe over og en mand blev sendt i køkkenet for at lave pølser og brød. Vi vidste jo ikke hvornår vi kom hjem eller hvornår vi igen fik mulighed for at proviantere. Så hvis køkkenmesteren dagen efter manglede nogle remedier til dagens måltid, så undskylder jeg hermed på det tilstedeværende personales vegne.

For ikke at lægge unødigt pres på de indsatte blev det besluttet at trække det meste af styrken op til en anden afdeling. Så vi sad nu fire mand tilbage og fik tiden til at gå med at forberede rapporter og finde navne på eventuelle indsatte der skulle flyttes såfremt, det skulle blive aktuelt.

Der var på intet tidspunkt helt stille inde på afdelingen. Der blev konstant puslet rundt og dæmpede stemmer kunne høres. Ind imellem en lidt højere lyd af ting der blev skilt ad. Men alt i alt ganske roligt. Dette stoppede dog brat kl.23.45 da den førnævnte luftalarmssirene igen signalerede at det brændte et

eller andet sted. På displayet kunne vi se at det var inde på afdelingens baderum. Et hurtigt kig ind på afdelingen, viste ingen tegn på panik derinde så vi besluttede os ligeledes for ikke at blive grebet af panik. Når det kommer til stykket er det jo begrænset, hvad der kan brænde på et baderum, så vi forholdt os stadig i ro.

Ved stadig ikke helt om det var vores overdrevne rolighed, der til sidst irriterede dem derinde. Men kl.00.05 lød der et mindre brag. En ghettoaster var blevet kastet mod, den i forvejen ret medtagne, afdelingsdør. Umiddelbart efter kommer en sodavandsflaske mod døren. Denne ryger hele vejen igennem og rammer en overfor liggende dør, der også smadres. Fra mit skoleophold i København, kommer jeg et enkelt ord i hu, "konsensus". Så vidt jeg husker betyder det noget med fuldstændig enighed. Og fuldstændig enighed, det var det der opstod mellem os fire der befandt os dernede i "frontlinien". Fuldstændig enighed om, at nu stoppe festen. Fuldstændig enighed om, at når de nu ikke kunne finde ud af at stoppe den, så måtte vi gøre det for dem.

Så der blev taget kontakt til de øvrige betjente på den anden afdeling om, at vi skulle ind nu så de måtte hellere tilkalde politiet. Der blev nu gjort biler klar til at transportere de indsatte væk som vi allerede havde udvalgt og vi fik fundet vores sparsomme sikkerhedsudstyr frem. To stikveste, to skjolde og noget i retning af 6 stave. Politiet stillede med fire betjente og et par hunde. De blev hurtigt sat ind i situationen. Da de hørte om de 25 indsatte og så kiggede på vores noget "sølle" udseende indsatsstyrke, begyndte de at lufte muligheden for at slå regionsalarm. De vidste åbenbart godt, at alle fængselsfunktionærer bare er politibetjente "wannabees," der er dumpet til optagelsesprøven. Men vi fik

dem overbevist om, at nogle af de indsatte nok var gået i seng, så vi skulle nok kunne klare det. Så der blev taget opstilling foran afdelingen i skjoldformation. To skjolde, 2-4 mand lige bagved og så ellers resten i en lind strøm. Sidst, men absolut ikke mindst de fire politibetjente. Hundene havde fået lov til at afvente, glasskårene var vist ikke lige noget for dem. Vi havde taget jakker på og lynet dem helt op, så måtte de give den beskyttelse de nu kunne. Efter lidt snakken frem og tilbage, bliver vi enige om hvor lyskontakterne sidder og så er vi ellers klar til at rykke ind. I det svage lys fra indgangspartiet skimtes 4-5 fanger i bevægelse, men ellers er det totalt mørkt.

Klar til at rykke ind. 10 mand i skjoldformation med 2 skjolde, stave og jakker som det eneste værn. 10 mand i Danmarks hyggeligste fængsel. Fængslet hvor dette aldrig kunne ske. 10 mand, af hvem de fleste kun har hørt om skjoldformationer fra eventuelle praktikanter. 10 mand foran en smadret glasdør, der kun nødtørftigt dækker for den ellers totalt mørklagte afdeling. 10 mand mod 25 indsatte.

Men ind skal vi og ind vil vi.

Nøglen sættes i og døren skubbes op. Der presses mod skjoldbærerne. Ikke nok til at vælte dem, men nok til at lade dem vide, at vi er lige bag dem. Den aftalte kontakt findes og pludselig ligger afdelingen badet i lys. Der rykkes roligt frem og de tilstødende rum afsøges efterhånden som vi kommer frem. Da vi er fremme, hvor hele afdelingen kan overskues og det kan konstateres at al modstand åbenbart er udeblevet, bliver skjoldene lagt til side og alle starter en systematisk aflåsning af alle opholdsrum. Et par enkelte indsatte findes på baderummet, men disse bliver hurtigt ført til deres opholdsrum og isoleret. Om det skyldtes en pludselig træthed oven-

på dagens strabadser eller bare regulær frygt for selve konfrontationen, ved jeg ikke. Men faktum er, at praktisk talt alle indsatte lå i deres seng og faktisk virkede til at de lige var vågnet. Men tiden var ikke til medmenneskelig hensyntagen og forståelse for deres pludselige træthed. Og jeg skal da også være den første til at indrømme, at min tolerance-tærskel nok havde rykket sig en anelse i løbet af aftenen. Så de, i forvejen, udpegede 3 indsatte blev mere eller mindre rykket ud af deres seng for at blive sat ud i en bil. De tre biler med tilhørende transporthold forlod fængslet med 1 minuts mellemrum. Og det med en præcision, der ville have gjort enhver speditør misundelig.

Adrenalin eller ej, så skal man jo til stadighed huske at tingene skal gå rigtigt til. Så alle indsatte blev nu gjort bekendt med den midlertidige udelukkelse og baggrunden herfor. De blev alle instrueret i hvordan man kan banke på døren, såfremt man ønskede personalets tilstedeværelse. Er fuldstændig klar over, at denne procedure ville have været væsentlig nemmere såfremt der var etableret cellekald. Men da Riget nu engang fattes penge, så må vi jo alle yde vores små ofre.

Mens vi afventede transportholdenes tilbagekomst, blev der tid til lidt oprydning. For lyden af knasende glasskår hver gang man tager et skridt, kan egentlig godt blive lidt træls i længden.

Men hvor var det da også en fornøjelse, at gå der og feje. Presset var nu fuldstændig væk og roen havde sænket sig over fængslet, på en måde så den blev næsten fysisk. De indsatte der havde fulgt med fra døre og vinduer var forsvundet som dug for solen. Så det at tage kosten og feje alt skidt væk havde jo nærmest en terapeutisk virkning på én. Det var jo ikke bare glasskårene der forsvandt. For med dem

blev alle tanker om, hvad der kunne have sket også fejlet væk. For selvom der var en smule antiklimaks over det, at se den tomme afdeling badet i lys mens vi stod tændte og kampberedte, så var udfaldet jo alligevel det bedste. Vi havde fået trukket en streg i sandet. Havde demonstreret vores evne og vilje til kamp. Og alt dette uden, at der var kommet nogen til skade.

Det var så en beskrivelse af selve forløbet den forårsdag i april, hvor Kærshovedgård for alvor mistede sin uskyld. Jeg vil gerne rette en tak til det personale der var med på Kærshovedgård den dag. Jeg er taknemmelig over at det blev mig forundt at komme til at forrette tjeneste med så fortræffelige mennesker. Den dag fremstår for mig som indbegrebet af kropsånd. Der var ingen der hakkede på hinanden, ingen der hakkede på ledelsen, ingen der hakkede på nogen som helst. Der var en opgave at løse og ingen havde andet for øje. Alle bevarede roen eller lod i det mindste som om. Alle støttede hinanden og der var hele vejen igennem overskud til en venlig bemærkning eller en beroligende arm på skulderen. Alt klappede den dag, trods de dårlige odds. Selv den efterfølgende opbakning fra ledelsen, defusingen, debriefingen. Alt dette var bare som taget ud af en lærebog om hvordan tingene skal køre. Og jeg tror de fleste af de implicerede betjente har en god fornemmelse indeni fra den dag, trods voldsomheden og usikkerheden.

Men nok om det. Desværre er det ikke det hele, der er så rosenrødt. Overskriften siger: "De oversete oprør og de grå krigere". Med det hentyder jeg til det faktum, at der alt for ofte ikke kommer den ønskede omtale i pressen. Dette gælder både det passerede på Kærshovedgård, men også de mange andre "oprør" der går upåagtet hen.

At basispersonalet mange gange be-

finder sig i "frontlinien" og konstant må balancere på en knivsæg. Dette uden at blive set eller hørt. At der inde bag de danske fængselsmure går noget af landets dygtigste personale rundt. Et personale der dagligt har med ekstrem farlige mennesker at gøre, dagligt håndterer psykopater, sociopater og andre psykiske afvigere. Et personale der dagligt har med de dårligst tilpassede at gøre, dem der ikke kan klare sig selv og dem der knap formår at overleve ude i det civile liv. Et personale der, den ene time kan trøste og den næste kan udøve fysisk magt. Et personale der kan aflæse en situation på brøkkele af et sekund og handle derefter. Et personale der altid er der for hinanden, uden skelen til egen sikkerhed. Et personale der lader de fleste problemer ligge på arbejdet, for man vil jo ikke gøre dem derhjemme bange, hvis de da i det hele taget forstår det. Et personale der møder konstant forandring og efterhånden også konstant nedskæring. Et personale der trods alt dette "bare" tilpasser sig og retter ind til højre uden egentlig, at gøre det store væsen af sig. Et personale der kan og gør alt dette, næsten uden der bliver lagt mærke til dem.

Hvor burde det egentlig være vidunderligt, at være chef og have så prægtig en stab. Tror egentlig aldrig jeg ville blive træt af at rose dem og gøre alt hvad der stod i min magt for at forbedre deres vilkår. Jeg ville gribe enhver chance for at få såvel god som "dårlig" presseomtale. Presseomtale jeg ville kunne bruge til at lægge pres på politikerne eller hvem der nu måtte bestemme. Tror jeg ville gøre alt for at vinde mine ansattes respekt, frem for mine foresattes. ■

Her ses et af de våben, der blev inddraget efter episoden.

DEBAT

Vi skal modtage indlæg
til næste nummer
senest 14. juli 2005

Nye skribenter

Fængselsfunktionæren har ansat tre nye skribenter. De vil fremover være en del af det team, der arbejder med fagbladet. Deres primære opgave bliver at lave artikler til bladet, men også at deltage i redaktionsmøderne og komme med forslag til bladets indhold.

Med ansættelsen af de nye skribenter, er redaktionen atter dækket ind geografisk.

Skribent Christian Pilt,
Statsfængslet i Vridsløselille.
Christian Pilt er tjenestegørende som fængselsfunktionær på Statsfængslet i Vridsløselille, hvor han har været ansat siden 15. september 2003. Christian gennemgår pt. GF 3 på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter.

Skribent Brian Sørensen,
Statsfængslet i Horsens.
Brian Sørensen startede i august 1999 på Statsfængslet i Horsens, hvor han stadig er ansat som fængselsfunktionær. Brian er tillige bestyrelsesmedlem i Dansk Fængselsforbunds lokalafdeling i Horsens.

Skribent Lis Vig,
Statsfængslet i Sdr. Omme.
Fængselsfunktionær Lis Vig er ansat den 1. januar 1983 ved Statsfængslet i Sdr. Omme og har været der siden. Lis er endvidere kasserer ved Dansk Fængselsforbunds lokalafdeling i Sdr. Omme.

Fængselsfunktionær Jørgen Vedelsted 25 års jubilæum

Fængselsfunktionær Jørgen Vedelsted kunne den 30. april 2005 fejre 25 års jubilæum i statens tjeneste. Han startede sin karriere som konstabel ved den Kongelige Livgarde, hvor han blandt andet var udstationeret til Cypern i en periode.

Efter sin soldaterkarriere blev Jørgen, pr. 1. december 1983, ansat i Kriminalforsorgen på Anstalten ved Herstedvester. Efter nogle år søgte han først nye udfordringer i Arresthuset i Hillerød, hvortil han blev forflyttet den 1. august 1993. Her var han frem til den 14. oktober 2000, hvorefter han midlertidigt forrettede tjeneste ved Arresthuset i Rønne. Han blev dog så glad for klippeøen, at han søgte og fik en fast stilling her pr. 1. januar 2002.

Jørgens fritid bliver i høj grad brugt i den Bornholmske natur med lange gåture sammen med fru Susanne og schæferhunden "Turbo". Der bliver også lagt et stort stykke arbejde i Borgerforeningen "Rø", hvor Jørgen residerer som næstformand. For uvidende er "Rø" et lille lokalsamfund med ca. 100 husstande beliggende på Nordbornholm med Danmarks smukkeste golfbane som nabo.

Jørgen er en vellidt kollega med et godt humør, som er hjælpsom over for alle i huset. Som superbruger i EDB og biblioteksansvarlig mm. har Jørgen nok at se til i det daglige, hvilket henfører til et af Jørgens ordprog: "Der er nok at se til."

Dine kollegaer i Rønne Arrest ønsker dig tillykke med jubilæet og alt godt fremover. ■

Personalet i Rønne Arrest.

NAVNE

Arrestforvarer Erling Jensen går på pension

Arrestforvarer Erling Jensen, Arresthuset i Odense, har valgt at gå på pension med udgangen af juni måned i år.

Dermed mister Kriminalforsorgen og Dansk Arrestforvarerforening en af de "gamle" fightere, en personlighed, som helt klart har været en markant og vellidt leder i sit arresthus gennem de sidste 7½ år.

Erling er kendt for sit gode humør og sit engagement, også omkring de mere moderne tiltag som IT-indførelsen i Kriminalforsorgen. Han har aldrig været bange for at kaste sig over arbejdsopgaver, men har modsat heller ikke været bange for at sige sin mening, når han følte, at både hans

personale og han selv blev presset for hårdt.

Erling formåede at rive sig løs fra hyggen i et mindre arresthus på Fyn (selvfølgelig, han er som bekendt konverteret til fynbo med stort F) og overtage et hus i forandring – et hus som skulle vise sig at blive det største arresthus i landet og som, blandt andet på grund af Erling, blev en god og velfungerende arbejdsplads.

Jeg har personligt haft stor glæde af Erlings råd og vejledning i den tid, jeg har været arrestforvarer og ikke mindst i min tid som formand for Dansk Arrestforvarerforening. Når Erling har været i telefonen, har det altid været med væsentlige og ved-

kommende sager og ikke mindst med gode råd.

Nu skal Erling så til at gear ned – noget, han forhåbentligt ser frem til. Jeg er ikke i tvivl om, at han ikke sætter sig i gyngestolen med hjemmeskoene på. Det bliver nok snarere på boldbanen, han bruger sin energi, så på vegne af Dansk Arrestforvarerforening vil jeg ønske Erling et godt og langt otium – vi ses forhåbentligt ved sammenkomster i seniorklubben. ■

Med venlig hilsen

Flemming Solberg

Dansk Arrestforvarerforening

Arrestforvarer John Sigvard 25 års jubilæum

Den 1. juni 2005 har arrestforvarer John Sigvard, Arresthuset i Nakskov, været ansat i 25 år. Han startede sin karriere i Vridsløse og kom allerede i 1982 til Nakskov, hvor han har gjort tjeneste lige siden og de sidste 8 år som arrestforvarer.

John er et utroligt behageligt menneske, som kun vil andre det bedste. Han er lydhør overfor personalets idéer og meninger og går meget op i, at personalet har det godt. De indsatte sætter også stor pris på ham, da han også her sørger for, at de får en afsoning, som der ikke kan udsættes noget på.

Som arrestforvarer har han jo også ansvaret for økonomien og her er han

meget omhyggelig og pertentlig. Men han er altid parat med penge, hvis personalet mener, at der er noget som trænger til istandsættelse eller blot noget, som vil forbedre dagligdagen for ansatte og indsatte.

John er ikke den impulsive type, så når der skal træffes beslutninger, bliver det efter grundig overvejelse og helst i samråd med personalet.

I sin fritid nyder han at fiske. Gerne alene men også sammen med Sanne. Sammen tager de væk en weekend og overlader så deres fire børn i andres gode hænder. Som formand for "Bassinoptimisterne" er han nu, efter snart 18 års anstrengelser med myndighederne, endelig ved at få opført

et varmtvandsbassin i Nakskov. Et projekt han har stået i spidsen for, siden han og Sanne fik deres første barn, som er handicappet. Han er også medlem af "Manchetklubben". En klub der består af mænd i deres bedste alder, som dystet i atletik og bagefter nyder det sociale samvær.

Vi glæder os til de næste mange år med dig som chef, John. Vi værdsætter dig meget højt.

Hjertelig tillykke med jubilæet og held og lykke fremover. ■

På personalets vegne

Erling B. Pedersen

Tjenestemændenes låneforening

ÅRSRAPPORT 2004

Udlånsrenten for hele året har været: 5,5% p.a.

Der er fortsat ingen gebyrer eller stiftelsesomkostninger. Lånet kan altid indfries uden omkostninger.

Årsrapporten blev godkendt på repræsentantskabsmødet d. 31. marts 2005.

Hovedtal	2004	2003
Antal lån	4747	5355
	mill. kr.	mill. kr.
Udlånssum	370,6	401,4
Samlet udlån	705,5	723,4
Omkostninger	8,6	7,2
Tab og hensættelser	0,9	1,7
ÅRETS RESULTAT	5,3	5,5
Egenkapital	178,1	172,8

Nedgangen i udlånet skyldes uden tvivl de meget store låneomlægninger på ejendomsmarkedet, hvor mange har benyttet de stigende friværdier til at dække behovet for forbrugslån. Det har også medført at mange har indfriet deres løbende lån.

Stigningen i omkostningerne skyldes væsentligt udgifter til at etablere et nyt IT-lånesystem, som gerne skulle medvirke til en mere fleksibel og effektiv lånesagsbehandling, ligesom der også vil være mulighed for i fremtiden at yde lån med op til 6 års løbetid.

Der vil senere fremkomme information om de nye muligheder senere på året.

Tjenestemændenes Låneforening er fortsat et meget attraktivt tilbud til alle, der har behov for et billigt og hurtigt forbrugslån, og der er i realiteten ingen begrænsninger på lånets anvendelse.

Låneforeningen vil benytte lejligheden til at takke organisationer og låntagere for et godt samarbejde i 2004, og vi håber at organisationerne vil medvirke positivt til at oplyse medlemmerne om de fordele, der kan være ved muligheden for et lån gennem Tjenestemændenes Låneforening.